

76,187 Rd. Det er altsaa det Dobbelte, og hvad der saaledes er flect med Bispetienderne, vil kunne gjentage sig i en langt større Maalestof med de andre Tiender. Naar man ikke hurtig kan faae dem omsatte i Capitaler, troer jeg ikke, at der kan være Spørgsmaal om, at det jo kan forandre sig saaledes, at det meget let kan paadrage Statskassen Tab. Man vil maastee sige, at det ligger sikkerlig fjernt, men det maa erindres, at jeg her har anført Variationer ved Capitelstarter, som kun ligge 5 til 6 Mar tilbage i Tiden. — Jeg skal dernæst gaae over til den anden Bemærkning. Det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgfreds (Th. Nielsen) troede, at nogle Ord, jeg sagde om dem, der opholdt sig i længere Tid i Menighederne, og dem, der som politiske Agitatorer kun vare der i et kort Besøg, vare rettede til ham. Den ærede Rigsdagsmand tager jo meget nøagtig Ordet næsten i enhver Sag, men det er dog formeget at forudsætte, at ethvert Ord, der tales, er rettet til ham, og jeg kan ganske vist forsikre ham om, at det aldrig kunde falde mig ind at rette disse Ord til ham, som bitterlig lever paa Landet; men de vare meget mere rettede til Besøgende fra Kjøbstæderne, om man vil, ogsaa mig selv og Lige. Det ærede Medlem spurgte, hvilket Tidskrift jeg meente; og jeg skal dertil bemærke, at det aldeles ikke var det Tidskrift, som han sigtede til. Jeg har mine Dplysninger fra et Medlem af Sinantsudvalget ifjor, og hvis det ærede Medlem vil gennemgaae de Dplysninger, som vistnok hvert Mar fremkomme fra Postvæsenet, vil han i en kommende Rigsdag, om det ærede Medlem da skulde være blevet Medlem af Sinantsudvalget, meget let kunne finde, hvilket Tidskrift der er meent.

Madjen: Jeg kan ikke være enig med det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgfreds (Høgabro), naar han gik ud fra den Antagelse, at Præsten fornemmeligt skulde være Kirkens og Menighedens Embedsmand. Jeg troer, at Præsten siden Reformationen har været kaldet af Kongen som Statens Overhoved, og at den Løn, som var ham tildeelt, vistnok ogsaa fra Begyndelsen af har været

ordnet af Statsmagten, da jeg ikke kender noget andet Forhold end, at Tienden fra først af har været paalagt af Statsmagten, og derfor maa ansees for en af Staten ordnet Lønning for Præsterne. (Høgabro; Det gjælder ogsaa Skolelærerne!). Med Skolelærere er det en anden Sag, dem kalder Kongen ikke. Jeg paastaaer altsaa, at naar Kongen kalder Præsterne, og naar Kongen fra først af som Statens Overhoved har bestemt deres Løn, saa maa de ogsaa ansees for Statens Embedsmænd. Heller ikke kan jeg være enig med det ærede Medlem i, at Tienderne skulde have deres Oprindelse som communale Afgifter eller Kommunen tilhørende Udgifter; thi jeg har allerede sagt, at de ere paalagte af Staten, og de kunde derfor aldrig betragtes som oprindeligt ordnede af Kommunen eller af Menigheden. Ligesaa lidt kan jeg indsee, at det er rigtigt at anstille denne Betragtning for Fremtiden; thi jeg betragter netop den danske Folkekirke som en Enhed og som eet Samfund, idet de smaa Sognemenigheder kun ere til for Bevemmeligheds Skyld og maae ansees for Underafdelinger af det store Samfund, som kaldes Folkekirken. Naar det derhos hedder i Grundloven, at Folkekirken skal understøttes af Staten, er det ogsaa rimeligt, at den lovgivende Magt er den, som skal bestemme, hvorledes Præsterne fremtidig skulle lønnes, og hvorledes Folkekirken sinantser skulle ordnes. Jeg er ikke imod, at man holder paa, at Ordets Forlyndelse og Sacramenternes Forvaltning ere Ting, som ikke directe henhøre under den lovgivende Magt; men jeg holder paa, at den lovgivende Magt ikke tilstedes, at en eneste Skilling gives ud til Geistlighedens Lønning eller andre Formaal for Folkekirken, medmindre de først ere bevilgede af den. Naar altsaa det ærede Medlem for Kjøbenhavns 6te Valgfreds (Hindenburg) har sagt, at Præstetienden fra først af maa antages at være givet til Kirken, saa har jeg allerede oplyst, at dette langt fra var Tilfældet; idet man jo meget godt veed, at Befolkningen fra først af gjorde den allerstørste Modstand mod Paalæget af Tienden, og at det var Statsmagten, som satte sin Villie igjennem og tvang Menigheden til at yde Tienden. Naar man nu taler om at